

Hétfői Friss Újság

Főszerkesztő
Dr. FISCHER JÓZSEF

**független politikai és
közgazdasági hetilap**

Telefon 52. Kiadóhivatal str. Cuza
Vodă (Eötvös-u.) 1. sz.

Szeressétek egymást...

Olyan egyszerű az egész. Ennek a zavaros, beteg világnak a doktorai, a filozófusok, törlik magukat a komplikált elméletekkel, hogy kitaláljanak valamit, valami orvosságot a társas Ember ezer bajára. Sehogysem boldogulnak vele. Lázak gyöttrik a beteget, súlyos sebei nem gyógyulnak, alattomos kelevények fakadnak a testen mindig ura és mindig újra.

Szeressétek egymást! — mondja Sätmar ősz püspöke, ez az ő életfilozófiája, nyolcvanhét esztendővel a vállán, huszesztendő püspöki multal magamögött. Szeressétek egymást — és meg fogtok tisztulni, erőre kaptok, újjászülettek, birni fogjátok az Élet terhet, mely most a földre roskaszt benneteket.

Jól esik ma elismételni magunkban ezt a két egyszerű szót, ezt a félreérthetetlen világosságu, klasszikus tömörségű mondatot. Aki ezt a bölcs életelvet eleven valósággá testesítette ki magában egész, hosszú pályafutása alatt, minden tiszteltünk azé: *dr. Boromisza Tibor*, az aranyshivű főpap jubilál és a szeretet atmoszférája hullámozza őt körül.

Ecce sacerdos, — a szeretet filozófusa, a jószág püspöke.

Jubileumi pompa, harangzugás, orgonaszó, tömjén, fényes ornátusok, mit jelentenek neki, az egyszerűség fölkenntjének?

Élete őszén szép, sugaras

ősz világít be most hozzá.

Ünneplő hivei, az egyházmegyéje minden zugából köréjeseregő tömegek mit hozhatnak neki olyat, ami

sebb ennél?

Szeressétek egymást, — mondja Tibor püspök, ősz feje körül a sugaras ősz gloriolájával...

Táviratok

Lángban áll a galati állomás környéke

(Rador) Galatban, a vasuti állomás közelében levő benzin és petroleumraktárak felrobbanása folytán hatalmas tűz ütött ki és az állomás környéke lángokban áll. Az ol-tási munkálatokhoz nagyszámu katonaságot vezényeltek ki.

Nagy vasuti szerencsétlenség a Regátban

Bukarestből táviratozzák, hogy Contesti állomáson, közel Galatához egy zsufolt személyvonat teljes gőzzel beleszaladt az állomáson levő gyorsvonatba. A gyorsvonat utasai sértellenek maradtak, de a személyvonatnál öt halottja, tizenegy súlyos sebesültje és nagyon sok könnyebb sérültje van a katasztrófának. A mentési akció folyik. A megindult vizsgálat során a mozdonyvezetőt letartóztatták. Az állomásfőnök megszökött.

Hamis hírek a külföldi sajtóban az állítólagos romániai zsidóüldözésről.

(Bukarest) A Rador genfi tudósítója megbízást kapott annak a megállapítására a Népszövetség útján, hogy egyes külföldi lapok honnan veszik az értesítéseiket az állítólagos romániai zsidóüldözés felől, amelyről az utóbbi időben sok közlemény jelenik meg a külföldi sajtóban. Megállapítást nyert, hogy a zsidóság képviselői semmiféle ezirányú beadványt nem adtak be a Népszövetséghez, sem pedig máshova ilyen információkat nem adtak. A rosszhiszemű rágalmakat az ország iránt ellenséges indulatu külföldi sajtóorganumok minden alap nélkül terjesztik.

Az igazi konszolidáció

Rejtelmes szó, nagyképu komoly belükből összeróva, tartalmában és jelentőségében alig megfogható és meghatározható. Annyi minden frisses vágyakozás, jószagu reménység és hívó sóhajok szállnak hozzá, várva megjövételét, hogy minduntalan róla beszélünk. «Benne vagyunk» mondják büszke felcsapott fejű kormányzóemberek. Megérkezett,

mondjuk utánna, oportunos megszokásból mindent utána mondván, amit nálunk okosabb, derekabb vagy hitványabb formájú emberek már elszavaltak. De hit és hívés nélkül való minden szavunk, nem kurzál benne a meggyőződés piros és meleg vére és mintha elveszett volna a hitünk, hogy eljöhetne.

Pedig el kell jönnie. El kell

jönnie abban az alakjában és tartalmában, amely igazi, nemes értelmét megadja és amely megérteti a vágyakozó reménységeket, amelyek hozzá fűződnek. Mert nagy vágyakozásokról van itt szó. A konszolidáció a törvényes jogosság feltétlen uralmát jelenti. Nem arról van szó, vagy legalább nemcsak a körül forog a beszéd, hogy a rendnek bizonyos külső formái. megleremlődték, hogy megy a vonat, épülnek az utak, működik a posta. Üzleti vállalkozások ezek az állam részéről, rideg, üzleti önös érdekek követelnék, hogy az állam ezer kézzel pótolja a hiányokat, hogy a megrongyolt magángazdasági élet egészen el ne pusztuljon. De a konszolidáció ezeknél is több és nagyobb valami. Szellemi javakat jelent. Szellemi javakat, amelyek az állami városi és társadalmi élet fundamentumait képezik. A törvény szellemének érvényesülését jelenti. Nem azé a törvényét, amelyet a hatalom kikényszerít, beledobván kardját a serpenyőbe mondván, így lesz, mert így akarom, így parancsolom; hanem azon irott és iratlan törvény érvényesülését, amely igazságot tesz, és amely kiterjeszti védelmét mindenre még a hatalommal szemben is, amely megnyugvást, jószágot és megértést hirdet a maga benső erejénél fogva.

Az ilyen konszolidációnak hihetetlen hiányai és szakadékaik vannak. Polgári kötelesség, hogy izzadó munkával ezeket a szakadékokat végre betöltsük. Hangosan, szünetlen hívünk kell a törvényes igazság védelmét minden védtelenek számára. És ezekből épen elég vagyon. Keresés nélkül elébünk fekszik az elbocsátott városi hivatalnokok nagy védtelensége.

A kormányzati aktus, amely ezen elbocsátásokat végrehajtotta, alakilag jogos és törvényes lehetett. Nem vitázunk és szen-

védelesen kerüljük a jogi elmélázásokat. De bizonyos dolog, hogyha szükséges is volt a politika szempontjából a hivataloknak másokkal való betöltése, nem szükséges, nem indokolható és nem emberi a hivattal együtt a kenyér elvétele is azoknak a kezéből, akik arra ráutalva vannak. Mert más a hivatal és más a kenyér. A hivatal az disz, az az állami és a városi közigazgatási hatalom reprezentációja, a kenyér az élet szükséglet, oda kell adni a gyermek szájába, hogy puha izmai el ne rongyolódjanak, rá kell huzni gyenge testére, hogy ne fagyoskodjon; az táplálék nekünk, hogy valahogy az életen átvérgeződjünk.

A közhivatal, mondja Oppenheimer, törvényes igény az állammal szemben munkakörre és az e munkakörben kifejtett munka megfizetésére. Mi megalkuvók vagyunk. Elhiszük, hogy lehetnek helyzetek, amikor a hatalom jogosítva van levetni magáról a törvény korlátozó ölelését a munkakör betöltésének tekintetében. De ez a jogosítvány csak úgy lehet elfogadható, ha nem veszi el a kenyeret azoktól, akikre nincs szüksége, ha újra valót ad azoknak a kezébe, akikről szabadulnia kell.

És ha akadályai vannak, hogy ezen kenyérbeli igények törvényesen rendeztessenek, akkor a Városnak, a város vezetőségének kötelessége lett volna utakat és módokat találni maguk és a város polgárai iránti felelősségértebből, hogy a kérdést, legalább azokkal rendezze, akiknél a törvényes kenyér elvonása nyomorúságot jelentett vagy jelent. A megalkuvásban így még tovább megyünk. ha nem is lelkiileg, de kényszerűségből még azt a felfogást is akceptáljuk, hogy nem erőszakolando a morál nevében e kérés rendezése azokkal szemben, akik elhelyezkedtek, akiket másfajta anyagi lehetőségeik a nyomorúságtól megvédenek. De vannak, akik nélkülöznek, vannak, akik butiraik adják el, hogy a szűkös kenyeret megszerezzék, vannak akik betegen ödöngenek közöttünk letörve a nyomorúság kilátásaitól. Nincs excuse, amely menteni tudná az indolenciát az ilyen esetekben. Ezt mindenkinek éreznie kell. Nem kisebb kérdés ez. 'Éz mindenkinek a kérdése, mert a törvényes igazság, az emberiség riad vissza az ilyen indolenciától.

És mi reménykedünk, hogy e kérdések gyorsan és emberien rendeződni fognak. Ez hajnalhasadást jelentene. Az emberiségnek, a törvényes igazságnak, a lelki harmóniának az igazi konszolidációnak hajnalhasadását.

A lakáskérdés.

Mi lesz 1927 május 1-én?

Tekintettel a lakáskérdés nagy szociális fontosságára, az 1927 május hó 1. terminus az ország egész közönségére izgató fontossággal bír. Munkatársunk jelen cikkében a lakáskérdés megoldásának útjait keresi és az ügy fontosságára való tekintettel szívesen fogadjuk a hozzászólásokat és azoknak lapunk hasábjain készséggel helyt adunk.

Szerkesztő.

(b) Napjainknak egyik legizgatottabb problémája. Mi lesz 1927 május 1-én? A mostéletemben levő lakástörvény 1927 május 1-ig rendezte ezt a kérdést. Tette ezt annak idején, 1924-ben abban a reményben, hogy három év alatt olyan mértékű lendületet vesz az építkezés, hogy a lakók elhelyezése többé nem lesz probléma s így a lakásokat fel lehet szabadítani. Meg kell azonban állapítani, hogy a kormánynak ez a reménye nem vált be, — elsősorban maga az állam nem épített, holott neki kellett volna jó példával előljárni, — s így nem hisszük, hogy a kormány 1927 májusra a lakásokat teljesen felszabadíthatná.

Az ország lakossága két táborra oszlik: az egyikben vannak a háztulajdonosok, akik minden eszközzel a lakások teljes szabaddd-tételét akarják elérni, — a másik a lakók sokkal hatalmasabb tábor, amelyik azt akarja, azt várja a kormánytól, hogyha az eddigi feltételek változnának is, — a szabad felmondás, illetve korlátlan béremelés ne engedélyeztessék.

Nézetünk szerint mindkét félnek van némi igaza.

A házak tulajdonosainak igazuk van abban, hogy jogos tulajdonukkal — végre — szabadon kívánnak rendelkezni. Elvégre a lakbérleti törvény háborus maradvány és annyi idő után már ennek is el kellett volna tűnnie, hogy ez se emlékeztessen az immár 8 éve befejezett háborúra. Van igazság abban is, hogy némelyik ház bérjévédelme nem fedezi a ház adó és fentartási költségeit sem. És hol van még a

benne fekvő pénz hozama? És van igazság abban is, hogy nagyon sok lakó visszaél törvény által védett kedvező helyzetével és nemcsak hogy alig fizet bért, hanem még kellemtlenkedik is a háztulajdonossal.

Viszont ezzel szemben igazuk van a lakóknak is abban, hogy kevés a lakás s sok a lakó. A lakások teljes szabaddd-tétele esetén a háztulajdonosok mostani lakójuknak semmi pénzért nem adnák bérbe a lakást, másoktól pedig olyan horroribis béreket kérnének, melyeket vagy egyáltalán nem vagy csak igen-igen kevesen tudnának megfizetni. Amint ezt annak idején az üzlethelyiségeknél tapasztaltuk, a lakásbéreknek korlátlan emelése minden vonalon óriási drágulást hozna. Az sem lehetetlen, hogy a lakások korlátlan szabaddd-tétele olyan zavart idézne elő, — lévén sok az eszkimó, kevés a főke, — hogy ez a már-már elért konszolidáció is veszélyeztetné.

Ezért ezt a kicsinek látszó, de mégis nagy horderejű kérdést nagyon óvatosan és megfontoltan kell kezelni és mindkét fél — háztulajdonos és lakó, — lehetőleg megelégedésére kell megoldani.

A magunk részéről ezt a megoldást ajánljuk:

Egész Romániát — a lakások szempontjából — négy kategóriába kell beosztani. Az első kategóriába tartoznának azok a községek, helységek, melyek lakosainak száma a 10.000-et nem haladja meg. A másodikba a 10—50.000 lakosúak, a harmadikba az 50—100.000, a negyedikbe pedig azok, amelyek lakosainak száma a 100.000 lelket meghaladja.

A lakások két osztályba lennének sorozandók: szükség lakások és luxus lakások.

Az első kategóriában az egy szoba konyhás, a másodikban a két szoba konyhás, a harmadikban a 3 szoba konyhás, a negyedikben pedig a 4 szoba konyhás lakás minősít-

tetnék szükséglakásnak, míg az egyes kategóriákban az ennél nagyobb lakások az u. n. luxuslakások lennének.

1927 május 1-ével a luxuslakások felszabadulnak, a tulajdonosok rendelkezése alá kerülnek. Ezek bérletei tehát felmondhatók, illetőleg bérük korlátlanul emelhető, szabad egyezkedés tárgya bérük és bérbeadó között.

Az egyes kategóriák szerinti szükséglakások továbbra is lekötve maradnak. Ezek tehát fel nem mondhatók, — bérük azonban ezeknek emelhető. A szükséglakások 1927 májusától további három évre maradnának lekötve és bérösszegük az első évben az 1914. évi bér hatszorosa, (vagyis a mai törvényes házbérnek a kétszerese), a másodikban az 1914. évi bér nyolcszorosa, míg a harmadik évben az 1914. évi bér tízszerese lenne. Ennek a további három évi kiméleti időnek a lejártával ezek a lakások is felszabadulnának.

Ne tegyen ez az új lakásbérleti törvény különbséget semmiféle bérük között. Nem részesülnének tehát kedvezményben sem a hadiözvegyek, sem a köztisztviselők.

Építsen az állam a tisztviselőnek lakást, vagy adjon nekik olyan fizetést, hogy legalább ezt a lakbért megfizethessék, illetve amelyik köztisztviselő a szükséglakásnál nagyobbot óhajtott elfoglalni, az fizesse meg annak a tulajdonos által kívánt bérét.

És végül ez időponttól szűnjön meg teljesen és véglegesen a rekvirálás.

Ugy hisszük, ha a kormány ezek szerint az elvek szerint oldaná meg a lakáskérdést 1927 május 1-re, ez esetben úgy a háztulajdonosok, mint a bérlők — legalább is relative — meglenének elégedve.

„Victoria“ kávéház ma már meghitt találkozóhelye egy családnak, mint a fiatalembernek. Intim és kellemes szórakozást nyújt illusztrált lapjaival és legjobb zenéjével. Minden este állandó buffet s a legjobb fajbörök.

Die Dame, Elegante Welt, Sport im Bild, Moderne Welt, Schöne Frau, Magazin, Uhu, Bühne stb. Valamint az összes német folyóiratok kaphatók a Minerva hírlapirodában Piața Brătianu (Deák-tér) 7. sz. udvar.

Iskolás gyermekek részére szövetek, szalmazsákok, paplanok, törülközők és fehérnemű anyagok legolcsóbban beszerezhetők Friedmann és Weisznál
Piața Brătianu (Deák-tér) 22. sz.

Uj Ikarusz

Egy bécsi mérnök szenczi találmánya. Hordozható szárnyakkal akarja a repülés kérdését megoldani.

Bécsi tudósítónk írja, hogy ott egy új repülőgép előállításának kísérletei folynak, amelyek, ha eredményre vezetnek, világhíressé teszik majd a feltaláló nevét. A feltaláló, Lutsch Antal bécsi mérnök, döntő jelentőségű, forradalmat jelentő újításokat kíván belevinni a repülőtechnikába.

Lutsch Burgerlandból származik és most 30 éves. Gyermekkorától foglalkoztatja a repülés problémája és már mint kis diák repülőgépek konstruálásán töltötte a fejét. Hosszu évek munkája után, anyagi eszközök és támogatás nélkül lefolytatott kísérletek során rájött arra, hogy a ma repülőgépén alkalmazott propeller működése nem tökéletes. Ezek a propellerek ugyanis a motor által produkált energia harminc százalékát használják csak ki, míg a további hetven százalék teljesen kárbavész. Az általa konstruált propeller elsősorban ezt az energiavesztést akarja eliminálni.

Szakértők véleménye szerint Lutsch propellere az energia hetven százalékát értékesíti és csak harminc százalék marad károsnak. A következő lépést abból a gondolatból kiindulva tette meg, hogy egy ilyen fokozott teljesítőképességű propeller lehetőséggé tenné azt, hogyha azt az emberi testre felerősíti és megfelelő szárnyakkal látja el, úgy az az emberi testet a levegőbe is tudná emelni.

Kísérletei során csinált is ilyen repülőgépet, amely azonban anyagi hiányában teljesen primitív eszközökkel készült el, de már ezzel a kezdetleges géppel is sikerült a levegőbe emelkednie.

Találmánya hamarosan fölkelte a külföld érdeklődését, s néhány hónappal ezelőtt annak kihasználását egy svájci konzorcium vette a kezébe. Szejci szakértők érkeztek Bécsbe, akik az első pillanatban felismerték Lutsch találmányának korszakalkotó jelentőségét. Nagyobb összeget bocsájtottak rendelkezésére, hogy lehetővé tegyék neki gépének a modern technika eszközeivel való felépítését és kísérleteinek folytatását.

Az építés folyamán a találmányt tovább tökéletesítette Lutsch. A legsúlyosabb probléma, amely megoldásra várt, az volt, hogy az emberi test egy repülőgép és motor súlyát semmiesetre sem bírja el, tehát annak olyan anyagból kell elkészülnie, amely által a gép súlya a minimumra redukálódik. A feltaláló választása a legkönnyebb anyagra, az elek-

tronra esett. Ebből készültek a gép alkatrészei, úgy hogy a teljesen felszerelt gépmotorral együtt nem nyomott többet negyven kilónál, Lutsch kijelentette, hogy a következő gépének egyes alkatrészeit alumíniumból fogja elkészíttetni, amiáltal elérte azt, hogy a gép maximális súlya csak harmincz kilogramm lesz. A repülőtechnika szempontjából az új találmány legnagyobb jelentősége abban rejlik, hogy míg az eddig forgalomban levő repülőgépek csak néhány száz mérnyi nekilendülés és gurulás után tudják elhagyni a földet, addig Lutsch gépével álló helyzetből is a levegőbe lehet emelkedni.

Az eddigi számítások szerint a Lutsch féle gép ára 5—6, millió osztrák korona lesz (kb. 18.000. — Lei) és így széles néprétegeknek teszi majd lehetővé a repülést.

A kísérleti repülések már a jövőhéten megkezdődnek számos külföldi szakértő bevonásával.

Hir György meghalt. A mult-heti magyarországi lapok egy érdekes carrier befutott ember haláláról számolnak be. **Hir György** a hercegfalvi kerület képviselője, életének harmincnegyedik évében meghalt. Mint egyszerű falusi emberek gyermeke került fel Budapestre, majd bejárta a külföldet s utjában a Csendes óceán angol szigetein is megfordult. A világháború kitörésekor a harctérre vonult. Politikai pályáját a forradalom alatt kezdte s az egykori hordár csakhamar a kurzus hangadói közé emelkedett. Az adonyi kerület az első nemzetgyűlésbe küldte. Tevékeny részt vett a nyugatmagyarországi felkelésben. Később szoros összeköttetésbe került az ébredőkkel s közben merész közgazdasági vállalkozásokba fogott. Mikor a képviselőházba bekerült, már gazdag ember volt. Képviselői működése alatt jelentéktelen tagja volt a nemzetgyűlésnek és honatydás multját csak jó összeköttetéseknek kiépítésére használta fel. — Egyszer csak elhagyta a szecseje, s legutóbb már csödbe került és az a veszély fenyegette, hogy elveszti mandátumát. Fontosabb szerephez jutott a frankperben, amikor a Rókus-kórházban hallgatta ki a bíróság. Betegsége közben egy időre javult, de később ismét visszakértült a kórházba **Hir György**, ahol most mindenkivel elhagyottan fejezte be életét.

Lorántffy Zsuzsánna

Háromszázéves emlékek elevenedtek fel a szatmári református egyház kebelében a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület huszöntöt éves jubileumán.

Jubilált az egyesület, negyedszázéves áldásos működésének ünnepét ülte s megemlékezett nagyszonyáról, Lorántffy Zsuzsannáról.

Lorántffy Zsuzsánna Rákóczy György borsodvármegyei főispánhoz ment férjhez, aki később Erdély fejedelmi trónjára került. Főúri nevelésben részesült, nagy műveltsége és igaz vallásossága felismertették vele azokat az eszközöket, amelyekkel legjobban szolgálatára lehet egyházának. Nagy vagyonának jelentős részét az egyház támogatására, egyházi intézmények felvirágoztatására fordította.

A sárospataki református kollégium felvirágoztatásában jelentős része volt. Kitűnő, jól fizetett tanári karról gondoskodott, a tanulók részére tápintézeteket alapított. Külföldi tanulmányutak elősegítésére alapítványokat létesített és a református iskolák bőkezűen támogató patrónusa lett. Anyagi segítségben részesítette a kálvinista írókat és háza mindig nyitva állott a református vallás kutatóinak és tudósainak. Részt vett a vitáikban és sikeres harcot vívott a presbiterianizmus érdekében.

Nem főúri születése tette nagygyá, hanem egyéni kiválóságai, melyeket mind a református egyház felvirágoztatása érdekében ragyogtatott. Valami gondviselészerű nyilvánul meg abban, hogy a Nagyszony éppen akkor fejtett ki áldásos működést a kálvinista egyház érdekében amikor arra a legnagyobb szükség volt; amikor a kálvinizmus az egyház létéért, fennmaradásáért a legnagyobb küzdelmeit vívta.

Munkásságára hálával gondol az utókor és magasztos példája az egyesület áldásos működésének további intenzív folytatására serkenteni a jubileum résztvevőit.

Lapunk számára hirdetések és előfizetéseket felvesz a kiadóhivatala str. Cuza Vodă (Eötvös u.) 1. sz. és a „Minerva” hirlapiroda Piața Brătianu (Deák-tér) 7. sz. udvar.

Minerva hirlapiroda felvesz előfizetéseket és hirdetéseket az összes romániai és külföldi lapok részére. Piața Brătianu (Deák tér) 7. sz. udvar.

Vizumozás a Minerva hirlapirodában.

HIREK

Lehet róla beszélni

ugyebár, hogy mi, akik jól le-vizsgáztunk az igénytelenségből a háborus esztendőkből és az utánuk következőkben, — egyáltalán nem vagyunk elkényeztetve; betéve tudjuk és magunkban naponta elismételjük az összes aforizmákat a szerénységről, hogy például vízzel főz a szegény ember, meg hogy tartson számat az, akinek lótarásra nem futja, meg hogy csak addig szabad nyújtózkodni a magunk fejta szimpla adófizetőnek, ameddig a lába ki nem látszik a pitepaplan alól, — egyszerűen, velünk igazán ki lehet jönni, nem nagy mester-ség. Mi belátások vagyunk, kevéssel megelégedők, csekély-séggel hálásak, méltányosak, ahogy parancsolják. Mi örülünk neki, hogy ennek a városnak a külső képe mégis csak halad valamit a városiasodás útján, ahhoz képest, hogy az utóbbi években már majdnem ott tartottunk, hogy a batizi-uti sorompóhoz szinte oda-kiváncsiok a jelzőtábla, hogy: — ez a város falu! — Nekünk jólesően akad meg a szemünk a gyér építkezésen, ami itt-ott, szór-ványosan megindul. Tapsolunk, ha a házak rongyos tetőzetét, ütött-kopott frontjait néhol meg-renoválják. A kitarozott nagy-templomot megsüvegeljük. Tet-szik nekünk, hogy a vele szomi-szedős egyház káptalani ház és egy-két banképület most már ren-desebben néz ki. Meghatottan ülünk le megnézni Harold Lloyd legújabb mókáit az új mozi-pagódában és el vagyunk ragad-tatva az ócska színház renovált homlokzatától s attól, hogy az öreg, viharvert vaskerítést elta-karították előle. Boldogok va-gyunk, hogy a kisvasút is majd talán csak eltűnik mostmár a közszereplés teréről, a főtérről, mert megkapta végre az ultimá-tumot, hogy: hátrább az agarak-kal, tessék a mellékútcákon foly-tatni azt az éktelen csikorgást és fűtyülést. Gratulálunk magunknak, hogy aki közülünk még eddig nem harapta el a nyelvét, mikor be-kocsizott az állomástól, az talán most már nem is fogja többet elharapni, mert most meg-csindálják a kövezetet a vasutól bevezető útvonalon.

Tetszik látni, ilyen örömeink vannak nekünk. És mindez csak azért, mert hálístennek nem va-gyunk tuligényesek. Meg is akar-juk tartani ezt a kifogástalan magaviseleti kalkulust, hogy a szerénység iskolájában magasabb osztályba léphessünk.

Eszünk ágában sincs, hogy kártékony illúziókat tápláljunk magunkban holmi nagyvonalú városfejlesztési programról, vízvezetékéről, mely milliódolláros kölcsönből fakad, csatornázásról és más világi hiúságokról. Ábrándozás az élet megrontója, ugyebár?

Csak ép egész bátortalanul fészkelődik bennünk a gondolat: talán mégsem néznénk kancsalul festett egekbe, ha csak úgy véletlenül, futó ábrándként eszünkbe jutna, hogy ennek a városnak így, ahogy van, vízvezeték nélkül, csatornázás nélkül sem kellene ilyen piszkosnak lenni, mint amilyen most.

Mit tetszik hinni: nem lenne az töltlen, bárányselelő szavazó polgároktól tulságos nagy szerepnytelenség, ha egyszer jól el-káromkodnánk magunkat, mikor a szél egész komplett szemétdombokat fúj a szemünkbe az utcán? Mikor az egyik oldalról a másikra nem tudunk átmenni ha az utközép sarába nem akarunk belefutni? Szabad-e nekünk felháborodni azon, hogy ebben a hatvanezer lakosú városban, ahol nincs vízvezeték és nincs csatornázás, ahol nyílt szennyvízárkok szegélyezik a kocsit, — mindössze tizenhét, pont tizenhét utcáseprő van és három zága három öntözőkocsi működik, ha működik, ha tudniillik az öntözőkocsi elé való lovak nem képviselőválasztáson, vagy iskola-, ovoda-, pénzügyigazgatóság-, prefektúra költöztetésnél vannak elfoglalva? Jöges-e ha előtt valakit az epe, mikor fényes nappal végigmegy a város bármelyik, forgalmas utcáján és ott lát piszmogni egy öreg, rokkant utcaseprőt, aki jobb ügyhöz méltó buzgalommal, de előzetes döntés nélkül, szortírozza az utca piszkát, veri fel a port bánatában olyan magasra, amint a vén csontjaitól kitelik és aki egy szál maga így intézi el a kilométerhosszu utca egész tisztaságát?

Jár-e nekünk elzöldülni a méregtől az ilyen dolgok miatt, féltleni az egészségünket a járványoktól és sajnálni a tuberkulózistól azt a kevés tudónkat, ami még megvan?

Megbüntették a józan ész törvényének megsértéséért. Az amerikai igazságszolgáltatás érdekében példajáról ír egy newyorki tudósítás. Lavalette város polgármestere elrendelte egy Allen Roesch nevű huszonhárom éves fiatalember letartóztatását, mert viharos időben oly mélyen uszott a tengerbe, hogy a kimerültségtől fuldokolni kezdett és négy embernek kellett kimentenie s vízből. A polgármester a józan ész törvényé-

nek megsértése miatt tartóztatta le a fiatalembert. Az amerikai törvénykönyv azonban nem rótt ki büntetést a „józan ész törvényének megsértőjére” s így a polgármester nem tudta elítéltetni a fiatalembert. Csak arra kötelezte, hogy kérjen bocsánatot életmentőtől és köszönje meg nekik az életét.

Egyházzenei előadások a püspökjubiléumon. Olyan ritkán lehet jó templomi zenét hallani Szatmáron, ahol egyik templomban sincs hivatalos szerkesztett kórus és orkeszter, — hogy hangszulózott elismeréssel kell megemlékeznünk a dr. Boromissza Tibor husz éves püspöki jubileuma alkalmából ad hoc összehozott vegyeskar produkciójáról. Ez a jól összetanult és számbelileg is elég erős ensemble csütörtök délután, a székesegyházban tartott templomi hangversenyen Mozart híres koronázási miséjéből énekelt két hatalmas tételt, a Credót és a Glóriát, este pedig, a színházi diszeloadáson Mendelssohn negyvenkettedik zsoltárát adta elő, nagy hatással. A szólisták is, Szabó Anna (szoprán) V. Bodnár Rózsi (alt) Willand István (tenor) és Márton József karnagy (basszus) nagyon jól helytálltak. Módját kellene ejteni annak, hogy az alkalmasszerű együttes állandósuljon. A város zeneéletéből hiányzik egy akcióképes vegyeskar, mely komoly dolgokat produkálhatna.

A filharmóniai társaság részvesz a Vöröskereszt jubiláris ünnepségén. A szatmári filharmónikusok ma, vasárnap délnél határozta el az intézőbizottsági ülésükön, hogy elfogadják a Vöröskereszt egyet meghívását és önálló programmal résztvesznek a színházban tartandó jubileumi diszhangversenyen, mely az októbertől többnapos Vöröskereszt ünnepségek kiemelkedő eseményének készül. A diszhangverseny műsorának összeállításával az intézőbizottság Hoffman Ferenc egyesületi karmestert bízta meg.

A jótékony Nőegylet üdvözlése. Szépen sikerült színházi matiné keretében volt meg ma délnél a jótékony Nőegylet jubiláris ünnepsége. A város társadalmának színe-java ott volt és lelkes ünneplésben részesítette jubiláló egyület s annak népszerű elnökőjét

Kótay Pálnét. Sárközi Lajos megnyitóbeszéde után a Caritás nevében Ilosvay Lajos, a Lorántfi Zsuzsana egyület képviselőjében Boros Jenő az izr. Nőegylet részéről dr Fischer József, a Leányegylettől Lengyel István s a sajtó részéről Dénes Sándor mondott üdvözlő beszédet. A jubiláns egyület köszönetét Merlák Ferencz főtitkár tolmácsolta. Lengyel József a Jótékony Nőegylet 75-éves múltját ismertette lendületes előadásban. A sikerült ünnepség műsorát az egyesített dalárdák énekszáma és a Zolnay Géza által művészen beállított, aktuális előkép tette teljessé.

A szatmári öszmunkásság gyűlése. A szakszervezeti élet élénk fölendülésének látható jeleként regisztráljuk, hogy a szatmári munkásság, mely a képviselőválasztási harcok lezajlása óta nem tartott gyűlést, most ismét egybegyűlt a szeptember huszonhatodikán a kereskedő ifjak körében tartott, nagy látogatottságú öszmunkássági gyűlésen Devecska Kálmán nyomdász az általános helyzetet ismertette elnöki megnyitójában, rámutatva a munkásság életmódjának általános súlyosodását okozó körülményekre és arra, hogy csak az öszmunkásságnak folytonos, újból és újból magára eszmélő tántoríthatatlan összetartása és kitartása hozhat valami javulást ezen a vonalon. Kádár József szaktanácsai titkár beszámolt egy fél évi szervezkedés eredményeiről. A legutóbbi félévesztében hat kollektív szerződést sikerült megkötni, átlag harmincz százalékos béremeléssel. Többek hozzájárulása után határozati javaslatot fogadtak el, melynek értelmében a szatmári öszmunkásság kimondotta csatlakozását a Terrorellenes Ligához.

A kitűnő hírnévnek örvendő tiszta természetes

Stojkai

gyógyforrás ásványvíz

állandóan kapható, mely kitűnő hatással van a szervezetre. Borral és tisztán igen kellemes. Fő lerakat csakis kereskedő urak részére.

Petky L.

cukrászatában.

A Sfatul

ma, vasárnap délelőtt 11 órákor Sámuel Ignác elnökletével választmányi ülést tartott, melyen László Béla, Vuja János, Róth Róbert, Schön Antal és Lövinger József választmányi tagok voltak jelen. A jegyzőkönyvet Tankóczy Gyula igazgató vezette. Az ülés megnyitása után elnök felolvastatta a múlt ülés jegyzőkönyvét, melyet a választmány kifogás nélkül hitelesít. Ezután behatóan tárgyalta a választmány a vám mizériákat és azt a súlyos helyzetet, melyben a kereskedők áruik elvámolásánál saját hibájukon kívül kerülnek. Többek hozzászólása után elhatározta a választmány, megteszi a szükséges lépéseket az iránt, hogy a vámolást minél kevesebb bajjal, minél egyszerűbben eszközöltesék, hogy így aztán az érdekelt kereskedő a lehető legkönnyebben hozzájuthasson elvámolt árujához.

Páneurópa és a szocializmus

A Páneurópa mozgalomnak, mint minden új politikai akciónak, — a mögötte tömörülő tömegekkel szemben, — nagyszámu ellenfele van. Az eszméit propagáló cikkeikkel szemben, melyek nálunk és a világsajtóban megjelennek, legalább azonos számú közlemény lát napvilágot, mely a mozgalom céljait abszurdnak minősíti és létjogosultságát tagadja, a legtöbb támadás a szocialista sajtóban hangzik el ellene.

Most, hogy a mindig aktuális Páneurópa kérdés a kedden megnyíló bécsi Páneurópa-kongresszuson napirendre kerül, érdekes lesz megvilágítani, mennyi alapja és milyen indokoltasága van a sok szocialista ellenvéleménynek és ellenérvnek.

A Páneurópa-mozgalom, ép úgy, mint a szocializmus, tömegek politikai mozgalma, melynek meghatározott irányu emberi fejlődés a célja. De amíg a szocializmus osztály nélküli társadalom létrehozását célozza, addig a páneurópaizmus célja a háboru és védővám nélküli Európa. Ebből az összehasonlításból az első percben világossá válik, hogy a páneurópaizmus célja lényegesen körülhatároltabb s éppen ezért könnyebben megvalósítható és elérhető, ha tekintetbe vesszük, hogy egy eljövendő európai háboru és ezzel Európa végleges katasztrófája sokkal inkább közelinek látszik, mint a szocializmus elveinek diadala.

Az európai kérdés megoldásának sürgettsége és az az út, amellyel a páneurópaizmus ezt a kérdést megoldani kívánja, már eleve eliminálja a páneurópai mozgalom ellenfeleinek azt az ellenvetését, amely szerint nincs szükség páneurópaizmusra, mert a szocialista program keresztlétele automatikus megoldását hozza az eu-

rópai kérdésnek. Pedig ez az ellenérv, melynek elemei hibája, hogy az idő kérdését figyelmen kívül hagyja, indirekt uton elősegítője lehet egy újabb európai háborúnak. Mert igaz ugyan, hogy az újabb háborút egy szociális revolúciónak kell követnie, de ez a forradalom semmiesetre sem szocialista, hanem feltétlenül kommunista forradalom volna. De ettől eltekintve, nem lehet közömbös a szocialisták előtt, — akik magukat a kapitalizmus örökösének vallják, — vajjon ez az örökség katasztrófális háborút követő romhalmazzá, vagy pedig a páneurópaizmuson át, mint virágjában levő, életerős mozgalom száll át rájuk.

A legerősebb érv Páneurópa oldalán kétségtelenül az, hogy egy újabb világháború veszedelme ma sem fenyeget kevésbé, mint ezerkilencszáztizennégyben. Egy jelentéktelen véletlen, egy diplomata meggyilkolása és az ezt követő ultimátum, egy, a határon előforduló csepepaté, ismét a világháború veszedelméhez vezethet.

Végtelen könnyelműség volna tehát ennek a Damokles-kardként lógó veszedelmek elhárítását egy későbbi meghatározatlan és bizonytalan terminusra kitolni, abelyletve hogy az európai béke biztosítására szükséges lépések már most megtétnének.

E probléma megoldásának használatlansága hozza magával azt is, hogy a Páneurópa mozgalom követői minden belpolitikai ellentét fölé helyezkedve arra törekednek, hogy minden embert, pártot és nemzetet egy erőteljes külpolitika zászlaja alá tömörítsenek. Mert a belpolitikában minden pártnak meg van a maga létjogosultsága, külpolitikai állásfoglalás szempontjából Európa csak két pártot szakadhat: páneurópai és antipáneurópai párt. Mindenki, aki nem csatlakozik a Páneurópa mozgalomhoz, direkt vagy indirekt uton csak erősíti ellenfeleinek hatalmát.

A szocializmus híveinek programja ebben a kérdésben teljesen nyílt, mert a szocialista mozgalom tradíciói mind a Páneurópaizmus felé viszik őket. Az európai proletáriátus nem maradhat semlegesen ebben a harcban anélkül, hogy közömbösségével a páneurópaizmus ellenségeit ne támogassa. Csak két út között lehet választania: vagy csatlakozik teljes erejével, vagy tömegeinek óriási hatalmával a páneurópaizmushoz és így lehetővé teszi az összes páneurópai erők kooperációjával Európa idején való egyesülését, vagy pedig a mozgalom két pártja, egy polgári-kapitalista és egy proletár pártba való szakadása által teljesen megbénítja ezt a feltétlen eredménnyel biztató akciót.

Az Európát fenyegető veszedelem megkönnyíti a szocialisták állásfoglalását és lehetővé teszi a páneurópaizmus híveinek külpolitikai együttműködését, mert e mellett a belpolitikai ellentétek semmiben sem szenvednek csorbát és a páneurópai külpolitika mellett a szocializmus hívei elveikhez mindenben hűek maradhatnak.

Feltétlen szükséges azonban ehhez annak a felismerése, hogy ma az egyes ember szempontjából is minden párt, osztályon és nemzeten túl közös európai érdekek állnak fenn, amelyek az európai embernek, akár polgár, akár munkás, életét, családját,

egészségét és tulajdonát közvetlenül érintik s amelyek tudatában a frázispolitika helyét kell, hogy adjon a tények politikájának.

A második, látszólag súlyosan latbaeső ellenvetést szintén a páneurópai kérdés használatlansága szereli le; még pedig azzal, hogy Páneurópa csak Európát, csak az európai országokat kívánja egyesíteni és így a nacionalizmus és az internacionalizmus között egy közép álláspontot foglal el. A fennálló Népszövetség dacára a világ nemzeteinek politikai és gazdasági egyesülése csak a jövő generációk feladata lehet és ennek a mindenesetre távoli ideálnak, most Európa békéjét feloldozni nem szabad. A mai nemzedék munkásságának egyedül az európai béke biztosításában és országainak egyesítésében szabad kimerülnie.

Az antipáneurópaisták egyik leggyakrabban használt ellenvetése pedig mely azonban nem szocialista részről hangzott el, hogy Európa politikai és gazdasági egyesülése veszélyezteteti az egyes nemzetek kulturájának fejlődését, azzal az egyetlen, a történelem által igazolt tényről dől meg, hogy mint a mutha is, a politika bilincsei alól felszabadult országok kulturális fejlődése minden időben virágzásnak indult. Megdönthetetlen tény, hogy Páneurópa az emberiség fejlődésében jelentős lépés és sehol sem mond ellent a szocializmus tradícióinak és törekvéseinek.

Páneurópa diadala az antipáneurópaisták egyenlőre nagyszámú táborára felelt tisztán attól függ, vajjon Európa tömegei felismerik-e az őket elég közelről fenyegető veszélyt és rátérnek-e arra az útra, amely ezt a veszedelmet elháríthatja.

Mert Európa sorsa ma nem a kormányok, hanem a tömegek kezében van.

SPORT

A fotball események előterében a vasárnapi román boigár válogatott mérkőzés van melyet a két nemzet reprezentánsai Szófiában fognak lejátszani. Érdekes hogy a román válogatott csapatban az egy Boriat ki- véve csupa temesvári, illetve Kinizsi játékosok vannak, holott a nagyváradi T. C. és Törekvés olyan kitűnő játékos állománnyal rendelkezik, hogy a belőlük kombinált csapat megverte a mindenkit verő Kinizsit s három első osztályú bécsi csapatot.

Szatmáron a legutóbbi mérkőzésen a M. S. E.-t verő Barkochba mérkőzik a Sz. S. E. jó formában levő csapatával, mely Glüch nélkül a Törekvés ellen 5:0-as eredményt elért összeállításban veszi fel a küzdelmet.

Vasárnap d. u. került elődöntésre a mult hétről elmaradt Nagykároly-Szatmár városközi teniszverseny vegyes páros mérkőzése melybe a Heinrich pár visszalépése folytán a nagykárolyi Muska Várady pár került a szatmári Papolczy Singer G párral szemben. Mivel a férfi egyes mérkőzést Papolczy Muskával szemben megnyerte, viszont Várady Lili, kiverte Singer Gabriellát, erős küzdelemre van kilátás, melynél a jobb és ésszerűbb technikájú Papolczy játéka előreláthatólag a szatmáriak javára fog eldőlni az eredményt. A mult vasárnap mindhárom lejátszott számban a szatmáriak győztek: Papolczy a férfiegyesben, Heinrichné n női egyesben, a Heinrich Papolczy pár pedig a párosban. Tekintve azt, hogy Tereh Lajos és Halász Bözsi nem indultak az SZ. S. E. szép eredményel zárja le a városközi mérleget.

Színház

A Jótékony Nőegylet jubilaris előadása. Alapításának 75. évfordulóján a Jótékony Nőegylet egy művészi szempontból is kifogástalan színházi estével kezdte meg az ünnepségek sorozatát. Egy, a dilettáns produkciókat messze túlszárnyaló felkészültséggel és őszinte lelkesedéssel dolgozó kis műkedvelő társaság állott össze, hogy ezt az egyet történetében nagyjelentőségű évfordulót méltóan ünnepelje meg. Nem a sablonos, a jótékony cél érdekében dolgozóknak járó kritika szóla meg bennünk, amikor jóleső érzéssel constatáljuk, hogy a szombat esti előadás a jólmegérdemelt siker jegyében folyt le és az izléssel összeállított műsor mindegyes számát a közönség hálás tapsa köszönte meg. Az estét Dr. Pruzsinszky Zoltán prologusa vezette be dr. Szilvassy Ágostonné kitűnő interpretálásában. A prologus mély hatást keltett és a közönség úgy az előadói, mint a szerzőt melegen ünnepelte.

Zolnay Géza festőművész rendezésében egy elékép következett ezután. Az élőkép, mely az egyet áldásos működését szimbolizálta rendkívül hatásosan, ismét tanúbizonyságot tett ennek a kiváló művész embernek képességéről. Az elgondolásban és beállításban is pompás képet a megathatóság és elragadtatás mozaika kísérte a függöny fellebbe- zésekor és a publikum alig tu-

dott betelni a nagyszerűen kidolgozott kép látásával.

Az est fénypontja Csiky Gergely kedves, romantikus vigjátéka. kának a „Nagymamám”-nak előadása volt. A kitűnően rendezett, pergő előadás percek alatt bele- ringatta a nézőt a kedves cselekmény meleg hangulatába úgy, hogy az utolsó pillanattól boldog önfeledséggel kísérte a bájos kis történet hol vig, hol szomorú jeleneteit.

A címszerepet az egyet disz- elnökője, Szilágyi Dezsőné urasz- szony alakította. Már első je- nése alkalmával percekig tartó tap- sal fogadta az est publikuma és minden dilettantizmustól mentes produkcióját az egész előadás alatt melegen ünnepelte. Ugy érezzük, hogy nem egyedül a színpadi siker volt az, amely a közönséget annyira elragadta, hanem egy minden érző, mindent megértő, meleg asszonyi lélek megnyilat- kozása, mely átragyogott a nagy- szerűen megjátszott szerep min- den mondatát. Márta szerepében Papolczy Ilona volt friss, bájos, míg Piroskát Tabajdi Sári alaki- totta sok temperamentummal. Kü- lön kell kiemelnünk Martini, Varga Bertát, aki egy szerelemvágó vénkisasszony szerepét kreálta műkedvelői teljesítményt messzi felülmúló rutinnal és tökéletessé- gel. Minden mozdulatát és min- den szavát harsány kacaj követte és minden jelenése végén felhar- sant a taps. A humorról kivülré Duha Tivadarné, Varga József, Battány Kálmán gondoskodtak még kitűnően kidolgozott figurá- ikkal, míg a két bonviván szre- pben Gyene Pál és Páskuj Kálmán nyújtottak szimpatikus alakítást. Berecz Margit kis sze- repében volt jó és a többi sze- lők is kitűnően illeszkedtek bele az együttesbe. A rendezés Sza- badkay József szakavatott kezét dicséri.

Protekcio nélkül fogadta el a Nemzeti Színház Kamara- Színháza egy ismeretlen vi- déki szerző darabját. A fenti cím alatt az egyik budapesti lap hosszú cikket közöl, melynek számunkra az az érdekessége, hogy abban Sz. Mátyás Sándor „A nagybácsi álma” című da- rabjának elfogadási körülményei- ről számol be. (A darabnak most szeptember 22-én volt a jólsike- rült premierje.) A cikk elmondja, hogy nap-nap után a levelek tö- megét hozza a posta a Nemzeti Színházba. S e levelek nagy tö- megében rengeteg a kézirat. A beérkező kéziratokat sorszámmal látják el s jellemző a magyar drámaírói ambíciókra, hogy egy napon a 139,926. számú kézirat került a dramaturg elé. Ez volt a soros kézirat. A dramaturg el- kezdte olvasni. Mind nagyobb és nagyobb érdeklődéssel olvasta. Fel sem kelt addig az asztaltól, míg végig nem olvasta az egé- szet. Lelkendezve szaladt vele az igazgatóhoz. Az igazgató is el- olvasta a 139,926-ost. Nagysze- rűnek találta: — Azonnal írni kell a szerzőnek! Keresik a szerző

Szövetek, vásznak, kanavászok, zeigok, struxok érkeztek nagy vá- lasztékban Friedmann és Weisznal Piața Bratianu (Deák-tér) 22.

címét. Se név, se cím nincs sehol. A mellékelt levélben csak két sor: „Kérem darabom sorsárl barátomat, Dr. Bodor Aladár hírlapírórt értesíteni. A postabélyeg elárult még annyit, hogy Szatmáron adták fel. A színház igazgatósága rögtön érintkezésbe lépett Dr. Bodor Aladárral, akitől megtudták, hogy a „Nagybácsi álma” című, Dosztojevszkij novellája után írt darab szerzője Sz. Mátray Sándor, Szatmári fiatalember. Azonnal a következő levelet írták a szerzőnek:

„Igen tisztelt uram! A nekünk beküldött „A nagybácsi álma” című darabját a Nemzeti Színház Kamara-Színházában való előadásra alkalmasnak találjuk.»

Mit érzett a szerző, amikor ezt a levelet megkepte, nem tudjuk. De nem lehetett rossz érzés. — Azóta a premier napja is eljött és Mátray Sándor már boldogan könyvelheti el első színpadi sikerét, amikor őszintén gratulálunk neki.

Az Apolló mozgóképszínház amely egész rövid idő alatt kedvenc szórakozóhelyévé vált a város közönségének, jövöheteti műsorát ismét a filmtéchnika néhány pompás produktumából állította össze. A tragikusvégű, briliáns filmszínész, Rudolf Valentino, egy rendkívüli látványos filmjét »Figaró házasságát« hozza, melyben Bebe Daniels, ez a nálunk is rendkívül kedvelt csodaszép amerikai művész és Luisa Wilson játszik a főszerepeket.

A következő műsorban Beniot nagyszerű regényéből készült film »Jakob kutja« szerepel Leon Mathottal a főszerepben. Benoit keleti tárgyú köyvei pompás meseszövéssükkel és korlátlan dekorációs lehetőségekkel szolgálnak a filmrendezőnek, aki ebben a filmben végigvezeti a nézőt Jerusálem, Jaffa bñjarszepségű vidékein egy rendkívül érdekes keleti történet cselekményén keresztül.

Az Uránia filmszínház a következő heti műsorában egy geniólisan megcomponált, a dekoratív filmtéchnika minden eszközével kiállított slágerfilmet hoz. A film címszerepét Mary Tudor-t,

Marion Dawis játsza, aki nálunk e legutóbb a »Foerapalmi nász«-ban és a »Jolanda«-ban nyerte el a publikum szeretetét. A nagyszerű, történeti milieuban játszó filmben, mel-nek eseményei VIII. Henrik korában folynak le, felvonulnak a néző előtt az akkori angol királyi udvar képei, színpompás lovagi torna teszi még színesebbé az amugy is érdekes történetet.

A történelmi filmet az »Államügyész« modern dráma egészíti ki a műsorban, melynek címszerepét Thomas Meighan alakítja. Az érdekesítő cselekmény bizonyára rendkívül leköti a mozikedvelő publikum érdeklődését.

Felelős szerkesztők:

Tankóczy Gyula és Maák István

„URANIA” MOZGÓ

Hétfőn és Kedden:

A szép Marion D vios nagy slágere:

»MARI TUDOR»

Mumentális történelmi dráma és

Az állam ügyész

izgalmas kalandor drámája.

Jön! Henny perten jön!

Nagy sságere

„Anyá hív a gyermeked.”

Horváth Sándor

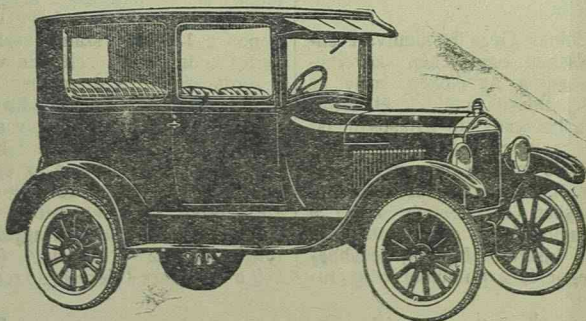
díszítő festő

Készít szoba és cimlapfestést
művészi kivitelben!
Alapítva: 1893.
Telefon 221.

Dívatlapok női divat és kalapszalokok, szörmések, férfiszabók és cipészek részére kaphatók a Minerva hírlapirodában Piața Bratianu (Deák tér) 7 sz. udvarban.

Hálószoba

gyermekkocsi és hajlított székek a legolcsóbbak HERRMANNAL, Bulev. Basarabilor (Batthyányi) 11. Telefon 251.

STEYR automobil

a legjobb turaautó

ATLANTICA

erdélyrészi vezérképviseleténél

SATU-MARE, Str. Regina Maria v. Tzébenzi-u. 17.

Telefon No. 3.

Legjobb és mégis legolcsóbb

cipő

a most megnyit

Paládi cipőáruházban

Strada Mihai Viteazul (volt Rákóczy-utca) 27.
a Püspöki Áruház közepén kapható!
Telefon: 51.

A vásárló közönség szíves tudomására hozom, hogy az árujának jóságáról és olcsóságáról előnyösen ismert

FOITH GYÖRGY

brassói kötött és szövött árugyár Szatmár és vidéke részére cégemet bizta meg gyártmányainak egved-árusításával. A gyár

Őszi újdonságainak

bizományi raktára meg is érkezett és a pompás választékból ajánlok

női, férfi és gyermek kabátokat, mellényeket pullhove-reket, jempereket, harisnyákat, lábszár- és bokavédőket.

A gyár kötött és szövött árui garantált merinói gyapjuból és selyemből készülnek. — Eladás nagyban és kicsinyben

Ragályi Kálmán női és férfi divatke-kereskedésében.

Szatmári vas és vasáru behozatali r. t.

Lincolu Ford fordson osztálya

SATU-MARE

Telefon 19.

Telefon 19

Állanó nagy raktár: Legújabb típusu

Fordson traktorokban. Ford autókban. Camionokban

és mindenféle autó és traktor

alkatrészben